

L'escenari
de llauna

El doctor Freud, supòs

Un perro andalúz.

Francesc M. Rotger

Histèria és una peça teatral de Terry Johnson, que John Malkovich (un d'aquests actors que constitueixen, ells tots sols, un bon motiu per anar a veure una pel·lícula) ha dirigit a Barcelona. Explica la trobada, a Londres, entre Sigmund Freud i Salvador Dalí, que sembla que va tenir lloc en la realitat, quan el segon ja passava dels vuitanta anys. Com que aquest 2004 s'ha complert un segle del naixement de Dalí, s'han multiplicat les exposicions i les activitats relacionades amb la seva vida i amb la seva obra. A Figueres, la seva ciutat d'origen (on hi ha el seu Teatre Museu; un vell teatre, precisament), es diu que Salvador Dalí i el seu amic Luis Buñuel es trobaven a un cafè de la Rambla, quan redactaven el guió d'*Un perro andaluz*. El centenari de Dalí ens ha apropat l'estrena, a les sales comercials, del curtmetratge *Destino*, que ell va concebre amb Walt Disney. També és ben coneguda la seva col·laboració amb Hitch-

cock. L'aparició del mateix personatge de Dalí al cinema sembla que no ha estat molt memorable: el *Dalí* d'Antoni Ribas encarnat per Lorenzo Quinn, o aquell *Buñuel y la mesa del rey Salomón* de Carlos Saura (amb un jove Dalí a càrrec d'un intèrpret excel·lent, Ernesto Alterio). Els Joglars realitzaren una biografia escènica molt més potent, *Daaalí*, amb un esplèndid Ramon Fontserè. El ballari i coreògraf català Ramon Oller ha creat una *Dalidance* amb la nostra Rossy de Palma en el paper de Gala.

La Fundació Bartomeu March ens ha presentat, a Palma, una exposició, *Dalí. Alquímia i eternitat*, que també els uneix tot dos, el pintor de Figueres i el psiquiatra de Viena, mostrant els gravats amb els quals Salvador Dalí il·lustrà l'estudi de Sigmund Freud *Moisés i el monoteisme*. Moisés és, justament, el nom d'un jueu adolescent, un personatge, amic i fill adoptiu del vell botiguer a qui dona vida Omar Sharif a *El señor Ibrahim y las flores del Corán*, de François Dupeyron; tota una lliçó de convivència, d'harmo-

nia, de vida. ¿Teatre, cinema? Al Pacino protagonitza una adaptació de Michael Radford d'*El mercader de Venècia*, de William Shakespeare. Les reflexions de Shylock ("si ens punxeu, no sagnem?") també semblen tendir un pont cap a la tolerància. I és que Shakespeare era un geni. Tot i la brutalitat de la seva època.

Joaquín Oristrell ha convertit Freud (cap a 1913) en un personatge de la seva pel·lícula *Inconscientes*; un personatge secundari, tot i que les seves idees impregnen des del principi fins el desenllaç aquesta estranya comèdia. Herbert Ross va posar en contacte l'autor de *La interpretació dels somnis* amb Sherlock Holmes al seu llargmetratge *Elemental Dr. Freud*. Oristrell tampoc no es resisteix a utilitzar una frase emblemàtica i quan el protagonista es troba el pare de la psicoanàlisi, el saluda amb l'expressió "El doctor Freud, supongo". Com si fossin Stanley i Livingstone a les profunditats de la selva africana i no a la Barcelona prodigiosa del mil nou-cents. ■